

Butlletí electrònic
La veu de les ones
de la plataforma **reSOLC**

Butlletí núm. 1 (gener-abril, 2012)

Índex

1. Presentació

2. Monogràfic: Criteris de selecció de les transcripcions fonètiques que ofereix el reSOLC (resposta a J. A. Castellanos sobre el mot *francès*)

3. Informacions d'interès en l'àmbit de la qualitat oral

- 3.1. Resum del primer any del seminari SIROCCO
- 3.2. La xarxa XALOC
- 3.3. Interlocutor de la SFIEC per a la xarxa XALOC

4. Activitat de la plataforma

- 4.1. Estadístiques d'ús per mesos
- 4.2. Recull de consultes al servei de suport
- 4.3. Recull dels comentaris dels usuaris

1. Presentació

El butlletí electrònic que us presentem s'envia a tots els usuaris del SOLC i del *reSOLC* amb la intenció de mantenir un lligam actiu amb tots i animar-los a activar la comunicació mútua en considerar-los persones interessades en l'ús oral del català.

Els responsables del *reSOLC*-mitjans.CAT tenim grans esperances que serveixi d'eina d'intercanvi de punts de vista entre els diferents col·lectius professionals que se'n poden servir. Per aquest motiu, donem molta importància a les aportacions fetes per mitjà de comentaris afegits a les fitxes concernides, i ens sembla que una bona manera de dinamitzar la comunitat és atraure l'atenció de tots els usuaris professionals sobre aquells comentaris o debats al voltant d'una paraula o grup de mots que permetin enriquir la nostra perspectiva sobre l'estàndard oral o aportar nous punts de vista que puguin incidir en una altra manera de resoldre algun punt candent.

La via que hem triat per vehicular aquests propòsits és la del butlletí electrònic que avui us presentem. L'hem anomenat *La veu de les ones*, nom de ressonància verdagueriana que no pretén mostrar la pretensió d'erigir-nos en portaveus dels mitjans de comunicació (MCO), sinó que juga doblement amb el seu objecte d'anàlisi (l'ortologia) i amb les diverses maneres de pronunciar-se segons la flexibilitat de l'estàndard oral; fins hi haurà qui pensarà que sent la veu de les zones...

El butlletí tindrà una periodicitat de tres números per any i, sempre que sigui possible, hi inclourem un monogràfic sobre algun dels dubtes o discrepàncies que hagin sorgit des del butlletí precedent. Comencem amb una reflexió sobre la representativitat de les diverses pronúncies que mostra el *reSOLC* i estem preparant ja tres monogràfics més: sobre com es pot aplicar el concepte de cultisme en l'àmbit de la qualitat oral (partint de consultes que hem rebut sobre *idea* i *assoc*), sobre la *ela* geminada i sobre les formes verbals rizotòniques amb *e* i *o*.

També creiem interessant aportar dades de les consultes rebudes i notícies de l'àmbit professional de la qualitat de la llengua oral.

El butlletí electrònic *La veu de les ones* té aquests propòsits i va adreçat principalment als usuaris professionals del *reSOLC*.

2. Monogràfic: Criteris de selecció de les transcripcions fonètiques que ofereix el reSOLC (resposta a J. A. Castellanos sobre el mot *francès*)

En aquest primer butlletí partirem d'un comentari que el professor Josep Anton Castellanos va apuntar en relació amb les variants que el reSOLC mostra en forma de transcripció fonètica. El comentari el va fer al mot *francès*, però com molt bé argumenta, la seva observació (i la nostra resposta) es pot generalitzar a molts altres casos. És la mena de comentari que no afecta només la paraula que el suscita, sinó tota una categoria, en aquest cas, la dels mots del tipus *cadena*, que fan la vocal tònica tancada en occidental, oberta en oriental general i neutra en la majoria de parlars baleàrics.

Mot: francès
Usuari: Anònim
Data: 07/05/2011 10:14:16
Transcripció: frənsós | frənsés (Balear , Restringit , Admissible , Informal) Hola a tothom.

La pronúncia del mot "francès" amb vocal neutra tònica final és, segons la terminologia de la Proposta per a un est. de la ll. cat. de l'IEC, d'àmbit restringit, però de cap manera "admissible", ja que és una pronúncia PRÒPIA (que vol dir apta per a tots els registres). Per tant, tampoc no és "informal", sinó tan adequada en registres formals com informals.

De fet, el plantejament general del diccionari reSOLC no segueix, en aquest punt, la proposta de l'IEC.

Una pronúncia "pròpia" pot ser d'àmbit general o restringit i, a part, pot ser "admissible" (= només apta en registres informals) o "pròpia" (=apta en qualsevol tipus de registres, formals i informals).

Per mi, no és vàlida l'equació que fa el reSOLC entre:
àmbit general-propri-formal
àmbit restringit-admissible-informal

Cordialment,

Josep A. Castellanos

1. En primer lloc, hem d'entonar un *mea culpa* per no haver fet accessibles les explicacions pertinents sobre aquesta qüestió. En les diverses presentacions públiques del reSOLC i de les eines que l'han fet possible s'hi ha insistit, però és cert que un usuari del reSOLC que hi accedeixi partint de zero pot quedar desorientat. Com a primera intervenció, hem afegit una breu presentació a l'ajuda en línia, que diu:

- Les transcripcions que ofereix el reSOLC són totes les que es poden considerar pròpies o admissibles en l'estàndard oral segons la PEOSFIEC per a un dialecte concret?

No. La plataforma reSOLC-mitjans.CAT només presenta les dues¹ variants de pronúncia per paraula més usuals de les vuit combinacions o més que es podrien oferir si s'apliquessin totes les variables recollides a la *Proposta per a un Estàndard Oral de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquestes dues variants són **gpf** (àmbit general, propi i formal) i **rai** (àmbit restringit, admissible i informal). Generalment, la resta de variants que manquen són combinacions intermèdies entre la més formalment allunyada del col·loquial (gpf) i la que s'hi acostava més dins de l'estàndard flexible (rai).

¹ Segons la PEOSFIEC, de vegades un mot pot tenir dues pronúncies igualment vàlides per a GPF o RAI, per tant, en aquestes ocasions el reSOLC-mitjans.CAT les ofereix totes dues.

2. Evidentment, presentar només dues pronúncies per a cada dialecte és una simplificació per part nostra, que no vol dir que no n'hi hagi d'altres o que les que presentem només valguin per a la combinació de variables més tensa (gpf) o més laxa (rai). Que simplificar és necessari ens ho mostra el doctor Castellanos quan, ell mateix, simplifica la combinatòria que es deriva de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua oral catalana* de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (PEOSFIEC):

Una pronúncia "pròpia" pot ser d'àmbit general o restringit i, a part, pot ser "admissible" (= només apta en registres informals) o "pròpia" (= apta en qualsevol tipus de registres, formals i informals).

La PEOSFIEC no ho presenta tan simplificadament, ni com ho fa el *reSOLC* ni com ho presenta el professor Castellanos. Mirem, en primer lloc, els epígrafs¹ 57 i 58 de la Proposta:

[57] És admissible en l'àmbit general pronunciar una sola *ll* en mots com *ratlla*, *bitllet*, *butlletí*, característica dels parlars valencians i baleàrics.

[58] És admissible en l'àmbit general, però només en el registre informal, pronunciar com a *i* la *ll* de mots com *cella* (pron. *ceia*), *ull* (pron. *ui*), *palla* (pron. *paia*), característica de parlars orientals, singularment baleàrics.

Des del Laboratori de Tecnologies Lingüístiques (LATEL) interpretem que l'epígraf 57 és admissible també en registres formals, atès que no s'hi explicita la restricció que sí que trobem al 58.

Per altra banda, si comparem els epígrafs 69 i 70, trobem un cas semblant de diferència de restricció dins del que és admissible en àmbit restringit:

[69] És admissible en l'àmbit restringit la pronunciació sense *r* de la primera síl·laba de les formes d'infinitiu, futur i condicional (és a dir de les que tenen *r* en la desinència) del verb *perdre*, característica dels parlars valencians.

[70] És admissible en l'àmbit restringit, només, però, en el registre informal, l'omissió de la *d* epentètica (*divenres* per *divendres*, *tenre* per *tendre*), característica dels parlars baleàrics i nord-orientals.

Des del LATEL interpretem que la pronúncia "pedre" és admissible en àmbit valencià tant en el formal com en l'informal.

Com a resultat d'aquesta interpretació, sovint l'ALEF (que és l'eina que ha permès produir el *reSOLC*) genera més solucions que les que mostra l'eina explícitament; aquestes altres solucions es poden veure entrant a l'ALEF des dels vincles del *reSOLC*². Però, generalment, les transcripcions que el *reSOLC* no mostra són combinacions intermèdies entre la més formalment allunyada del col·loquial (àmbit general, propi, formal) i la que s'hi acosta més dins de l'estàndard flexible (àmbit restringit, admissible, informal).

¹ Per ser més àgils en referir-nos als epígrafs de la PEOSFIEC, els citarem mitjançant la numeració que hem afegit a la versió de treball que el Laboratori de Tecnologies Lingüístiques (LATEL) empra per anotar les incidències d'interès ortològic en els seus corpus orals. Trobareu els vincles a les versions de treball dels quaderns de fonètica i morfologia de la SFIEC en l'apartat de **Sigles utilitzades**, d'aquest butlletí en format electrònic.

² Ara mateix, aplicar l'ALEF (Algoritme Lingüístic de l'Estàndard Flexible) al mot concret que ens ha generat dubtes és una tasca abstrusa, però la versió 2.1 del *reSOLC* permetrà fer-la amb un sol clic.

3. El fet que l'ALEF ens generi totes les combinacions que la interacció de tots els epígrafs de la PEOSFIEC produeix per a un mot, introdueix dubtes metodològics quant a la coherència del resultat. La PEOSFIEC no diu enlloc que, en adoptar per a un mot una solució pròpia que implica ignorar-ne una d'admissible, calgui conseqüentment descartar en el mateix mot qualsevol altra alternativa admissible; o a l'inrevés, que calgui escollir sempre les admissibles en bloc... Només tenim una referència a la promiscuïtat, quan es parla de locutors que barregen trets dialectals, que sembla que es podria aplicar també al locutor que vacil·la permanentment entre "jo" i "io" i al que, en un mateix mot, combina una variant amb l'opció pròpia amb una altra variant amb l'opció admissible.

En destapar la caixa dels trons de la coherència (també de la versemblança, en el cas de la ficció), amb relació a la combinatòria de solucions, entrariem en un terreny pantanós on es podria qüestionar si aquesta coherència seria exigible en el domini del mot, però no de la frase o del discurs, atesos els coneixements que avui el variacionisme ens aporta sobre *code switching*, amb estudis que posen en evidència que ens queden molts aspectes per comprendre dels factors que provoquen fluctuacions de formalitat o de tensió articulatòria. Una de les aportacions de l'ALEF és que ens obliga a prendre en consideració totes les combinacions d'una paraula, sense que, al nostre entendre, hi hagi res explícitament a la Proposta que reguli les vacil·lacions entre formal i informal i entre propietat i admissibilitat.

El primer que ens va confirmar la potencial conflictivitat de baixar en aquest nivell de detall fou el doctor Nicolau Dols, de la UIB, que ens confirmà les seves reserves amb l'exemple del mot *abstracte*:

L'ALEF és capaç de generar quatre pronúncies baleàriques d'aquest mot, d'acord amb els epígrafs 28 i 33 de la Proposta, això és: [əpstráktə | əstráktə | əpstráttə | əstráttə]. Les dues darreres són no recomanables per mor de l'assimilació homoorgànica del grup 'kt>tt'. La primera és pròpia+pròpia i la segona és pròpia+admissible, però, a criteri del nostre informant, no és plausible que un locutor baleàric produeixi la segona o la tercera pronúncies: en un context formal farà la primera i en la majoria dels altres farà la darrera, parcialment no recomanable.

Un exemple similar del català oriental central seria el mot *il·lusió*. Resulta difícil d'imaginar un context seriós en què es mantingui la geminada i es diftongui la desinència *-ió*, com passa en "cracoviès" o "polac", o se simplifiqui la geminada i es mantingui el hiat.

En la mesura que el *reSOLC* només conté la transcripció **gpf** com a mostra de la pronúncia més tensa i la **rai** com la més acostada al col·loquial dintre de l'estàndard, aquesta caixa dels trons romania quasi tancada sense detallar, però tampoc sense excloure altres transcripcions possibles o qüestionables.

Les fluctuacions indeturables de la tensió articulatòria amb què parla un locutor professional fan, al nostre entendre, que no tingui sentit intentar complicar l'aplicació de la PEOSFIEC amb restriccions sobre la combinatòria d'allò que és propi amb allò que és admissible quan concorren en un mateix mot o una mateixa frase. En tot cas, es pot pretendre coherència en la locució més controlada (lectura en viu del informatius, veu en off d'un documental...) quant al manteniment més o menys uniforme de les tries formals i d'àmbit general (especialment si es pot editar), però de cap manera no es podria requerir del locutor d'un programa que es presti al registre informal i d'àmbit restringit que reprimeixi les solucions més formals si han de concórrer amb realitzacions no tan formals.

4. Analitzarem fins a quin punt el *reSOLC* simplifica la pluralitat de solucions que s'encabeixen a la PEOSFIEC amb el mot *església* que, en boca d'un locutor nord-occidental, es veu implicat en tres epígrafs de la PEOSFIEC:

[9] És també admissible en l'àmbit general, només, però, en el registre informal, la pronunciació com a a de la vocal inicial de mots començats per en-, em-, es-: encetar (pron. ancetar), embut (pron.ambut), escoltar (pron. ascoltar); [10] ...

[12] En l'àmbit restringit són també admissibles, només, però, en el registre informal, les oscil·lacions en el timbre de la a final (*casa*), pròpies d'alguns parlars nord-occidentals.

[22] És admissible en l'àmbit general, només, però, en el registre informal, la pronunciació unisil·làbica de i seguida d'una altra vocal en casos com *condició, ciència*, etc.

Com a resultat de combinar les opcions que la PEOSFIEC permet en un mot com *església*, l'ALEF genera vuit transcripcions nord-occidentals:

1.- ezyłézia 2.- ezyłéziε 3.- ezyłézja 4.- ezyłézje
5.- azylézia 6.- azyléziε 7.- azylézja 8.- azylézje

Si les jerarquitzem segons les variables de la PEOSFIEC que condicionen cada transcripció, resulta que hi ha sis combinacions en què només pertoca la primera transcripció, mentre que la tercera, la cinquena i la setena només valen en registre informal (com a admissibles, ergo, alternatives a la primera), tant en l'àmbit general com en el restringit; finalment, les transcripcions que resten només es poden admetre en el context més acostat al col·loquial (restringit, admissible, informal) juntament amb totes les altres.

propi				admissible			
general		restringit		general		restringit	
f	i	f	i	f	i	f	i
1	1	1	1	1	1 3 5 7	1	1 2 3 4 5 6 7 8

Com es veu a la captura següent, el *reSOLC* mostra la solució **1** com la més formal i les **7** i **8** com les més acostades al col·loquial.

« anterior **església f**

Transcripció fonètica	Dialecte	Àmbit	Propietat	Formalitat	Estat
ezyłézia ☐	Nord-occidental	General	Propi	Formal	Revisada
azylézja azylézje ☐	Nord-occidental	Restringit	Admissible	Informal	Revisada

El fet que la combinació **rai** (restringit, admissible, informal) presenti dues transcripcions és perquè l'epígraf 12 estableix l'admissibilitat de la segona com a pròpia "d'alguns parlars nord-

occidentals". Una de les meravelles que ens ofereix la tecnologia és la possibilitat de personalitzar les respostes del *reSOLC*: si el volum d'usuaris ho aconsella i es troba qui ho financi, el perfil d'usuari podria permetre, en el futur, deixar triar, entre les alternatives d'un àmbit territorial, les característiques de la població o zona de l'usuari: manteniment de la diferència b-v dins del català oriental central o dins del valencià, realització de la neutra tònica o no dins dels parlars baleàrics... llavors, la resposta apareixeria adaptada al context de l'usuari.

En tot cas, tota la combinatòria del mot *església* apareix sintetitzada en els dos extrems que mostra el *reSOLC* i, mentre no se'ns manifesti algun criteri d'harmonització dels epígrafs que concorren en un mateix mot, l'ALEF els generarà tots; raons fonètiques i psicolingüístiques ens fan preveure com a més uniforme el discurs d'un locutor que no s'esforça davant del micròfon a parlar diferent del seu idiolecte familiar que en cas contrari; el locutor que s'esforça a dir [ezɣlézia] quan espontàniament diria [azɣlézjɛ], especialment si ho ha de dir una colla de vegades (vg un documental sobre el romànic), corre el risc d'incórrer en tota la variabilitat que hem apuntat; i, sincerament, ens agradaria que aquests fossin tots els problemes de qualitat oral a les nostres emissores...

Lluís de Yzaguirre i Maura
Director del Laboratori de Tecnologies Lingüístiques
Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Pompeu Fabra

3. Informacions d'interès en l'àmbit de la qualitat oral

Com dèiem en la presentació d'aquest butlletí, des del LATEL aspirem a fer de *La veu de les ones* una eina dels professionals de la qualitat oral que dinamitzi la interlocució en aquest àmbit. Per aquest motiu inclourem aquí informació sobre les activitats que hagin tingut lloc vinculades a les persones, als grups o a les xarxes que s'estan promovent des d'empreses, universitats i institucions, tant aquelles que coneixem directament per haver-hi participat com qualsevol altra de què ens informeu. També s'hi podrien incloure anuncis de convocatòries futures sempre que ho sapiguem amb mesos d'antelació.

3.1. Resum del primer any del seminari SIROCCO

El juny del 2010 es va posar en marxa el Seminari d'Intercanvi de Recerques Ortològiques Catalanes sobre Corpus Orals (SIROCCO), en què s'analitzen aspectes de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* a partir d'exemples extrets de mostres de corpus orals de mitjans de comunicació i acadèmics. Aquesta activitat s'organitza des del LATEL i hi participen acadèmics i lingüistes dels mitjans de comunicació.

Els seminaris SIROCCO normalment consten de dues sessions (una cada 15 dies); la primera és **virtual** i es tracta de respondre una enquesta, prèviament preparada des del LATEL, que conté diversos exemples en què es pot escoltar el fenomen objecte d'estudi. Els membres del SIROCCO responen l'enquesta en línia i des del Laboratori es recullen totes les respostes, que serviran com a punt de partida per a la segona sessió. Aquesta sessió és **presencial**; tots els membres es reuneixen, comenten els resultats de l'enquesta i debaten les diferents qüestions derivades d'aquests resultats per mirar d'arribar a algunes conclusions, que es recullen en una acta i es fan arribar als membres participants al seminari.

A continuació fem una síntesi de les idees més rellevants que s'han debatut en cada un dels seminaris que han tingut lloc fins ara.

a) Primer seminari: El grup *-tm-* (14/10/10)

El resultat de l'enquesta que van respondre els membres del SIROCCO va fer destacar el predomini de les solucions no recomanables, però amb la reserva que potser ens hauríem d'haver limitat a mostres dels MCO. També hi va haver consens a l'hora de no considerar igualment recomanables les solucions *-dm-* i *-m-*, amb dubtes quant al tractament dels cultismes i els mots especialment freqüents, sobretot *setmana*. En reflexionar sobre algun dels punts precedents, es va poder constatar que la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (PEOSFIEC) no és un recurs fàcil per als professionals no lingüistes, que poden acabar amb les idees més confoses que abans de consultar-la (com és el cas de *docte*), i sobre aquesta constatació es va comentar que en una versió futura de la PEOSFIEC potser s'hauria de tenir en compte la conveniència de simplificar alguns d'aquests aspectes i adaptar-se als canvis que hi ha hagut des de la irrupció d'Internet i la TDT.

Una part de la sessió es va centrar a reflexionar sobre el tipus d'orientació que caldria donar als professionals segons la mena de producte audiovisual que tinguin al davant, i que en l'anàlisi de la

qualitat oral es podrien plantejar objectius diferents i nivells d'exigència adaptats segons si es tractava de fer un seguiment d'un locutor, de revisar un producte encara no emès o de fer un càsting per a nous locutors. Va suscitar especial consens que no s'ha de valorar igual l'elocució improvisada que la que és fruit d'una lectura en veu alta.

b) Segon seminari: El grup -dm- (11/11/10)

El seminari va començar amb un repàs de les propostes de pronúncia per a aquest grup consonàntic que ofereixen els diferents diccionaris d'interès ortològic. Es fa notar que l'enquesta sobre fragments del corpus que el Laboratori envia als membres del SIROCCO conté mostres amb diferents contextos comunicatius (tertúlies, anuncis, noticiaris de televisió, retransmissions esportives, pel·lícules, ràdio...), i això desvirtua les respostes i dificulta arribar a conclusions sobre la pronúncia més adequada o la més emprada, atès la varietat d'estils. Per tant, es proposa fer diferents tests d'un mateix fenomen, però cadascun amb un únic perfil de parlant (periodistes, tertulians...), així serà més fàcil d'arribar a conclusions.

En analitzar els exemples es posa de manifest la dificultat que tenen els periodistes amb la pronúncia dels mots cultes. També s'assenyala que si es marca massa la geminació d'aquest grup consonàntic resulta una pronunciació afectada i artificial, però una elocució que no la marqui suficientment pot donar lloc a ambigüitats: *la setmana passada* ↔ *se't mana que vinguis*, *la gent admira l'estàtua* ↔ *la gent et mira l'estàtua...* A més, es comenta que el context en què es parla condiciona la pronúncia: un mot dit en un context culte es pronuncia de manera més emfàtica, més tensa.

Una altra de les conclusions que s'extreuen dels resultats de l'enquesta és la clara influència que té el castellà en la pronúncia dels locutors i s'estableix un paral·lelisme de mots en castellà i en català amb el grup -tm- (pronunciats en català de manera més emfàtica com ara *ritmo-ritme*) i mots en castellà amb -m- i en català amb el grup -tm- (pronunciats en català de manera més laxa, com ara *someter-sotmetre*). Per això, es creu que el punt de la Proposta que tracta sobre aquest grup és un intent de la Secció Filològica d'aturar una pronúncia influenciada per la llengua veïna (sense geminar).

D'aquesta manera, s'està d'acord que -dm-/tm- haurien de tenir el mateix tractament. Però la pronúncia emfàtica no hauria de tenir el mateix tractament que la més laxa, pròxima al castellà; és més llarg el camí de -tm- a -mm- que de -dm- a -mm-.

c) Tercer seminari: La pronúncia dels noms propis no catalans (amb J. M. Puyal i Ricard Torquemada com a convidats) (10/02/11)

L'objectiu principal d'aquesta sessió del SIROCCO era que J. M. Puyal i Ricard Torquemada expliquessin el seu treball i el del seu equip, abans, durant i després de la retransmissió d'un partit pel que fa a la pronúncia dels noms propis forans dels jugadors i per extensió, dels neologismes, les adaptacions al català i la tasca normalitzadora que es duu a terme durant les retransmissions.

Per començar ens van explicar la seva màxima: per acostar el català de la ràdio al català del carrer cal que ells mateixos facin un esforç constant per millorar el seu català en tots els aspectes (lèxic, pronúncia, sintaxi...). Aquesta és la base perquè el registre informal que utilitzen en les retransmissions sigui al més normatiu possible. Són de l'opinió que la llengua s'ha de creure i que és impossible parlar bé en públic si no parles bé en privat. Així, fan un repàs de la retransmissió a

posteriori, però també mentre retransmeten, tant de pronúncia, com de lèxic o d'habilitats comunicatives dels participants.

En general troben que hi ha molta indiferència al seu voltant pel que fa als temes relacionats amb la llengua, i també poca predisposició a acceptar que hi ha una altra manera de dir les coses, la manera que la llengua té de fer-ho "tradicionalment" o normativament i ho exemplifiquen amb una frase que il·lustra el raonament més generalitzat pels professionals que els envolten: "si tothom entén "Tulús" per què hem de dir Tolosa?", sense tenir en compte que cada llengua té els seus processos d'adaptació.

També van voler deixar constància de la quantitat de malabarismes que han de fer per parlar en català i saltar-se la influència del castellà, i ho van exemplificar amb alguns noms portuguesos, ja que la seva pronúncia s'assembla a la del català central, però encara hi ha molta influència del castellà (un exemple clar és el nom de José Mourinho).

J. M. Puyal explica com cada dia que han de retransmetre un partit es preparen els noms de la plantilla dels dos equips que hi jugaran; si tenen dubtes consulten la UAL, l'*ésAdir*, les ambaixades pertinents o vídeos de *Youtube* per sentir el nom en qüestió en la llengua pròpia. Com a exemple es posa el cas de *Kosièlni* o *Kosielni*, un jugador d'origen polonès que juga en la selecció francesa i també en un equip anglès (la pronúncia d'aquest cognom els presenta dubtes, ja que no saben si l'han de fer "a la francesa", "a la polonesa" o "a l'anglesa"). La norma general és intentar de conservar la fonètica original del nom i també han de tenir en compte per quin canal els arriba el nom, perquè en condiciona l'adaptació.

Un dels criteris que tenen clars és el de la pronunciació de la z ortogràfica: si el nom és català, canari, euskera o sud-americà la fan sorda (/s/). En canvi, si el nom és castellà mantenen el so /θ/ i, per damunt de tot, intenten diferenciar cada nom, per conservar els seus trets particulars i també per acostar-se al jugador (com que el cas del jugador andorrà Celades, que volia que l'anomenessin amb pronúncia castellana perquè tenia arrels aragoneses, i li van respectar). Aquesta manera de fer els acosta a l'entrevistat i, com no fan un programa informatiu, es poden permetre aquestes llicències).

J. M. Puyal comenta com és de difícil tirar enrere un neologisme quan ja ha arrelat i que això també els passa amb la pronúncia dels noms (es pot intentar canviar, però la gent no entendrà de qui s'està parlant). Tot i així, ells no permeten aquest tipus de neologismes i els intenten corregir si surten per antena.

Ens parlen de la quantitat de feina a contracorrent que han dut a terme per intentar aturar la inèrcia d'imitar la pronunciació castellana, sobretot en els jugadors del Barça, perquè són els que més tracten. La segona inèrcia amb què han de bregar és la pronunciació a la manera anglesa, sobretot si el nom ve directament d'una lliga d'aquest país (en aquests casos quan han adaptat el nom del jugador a la fonètica catalana els oients no l'han reconegut).

Finalment es constata que falta comunicació entre programes, informatius i redaccions, ja que tota aquesta recerca que fan ells no es reutilitza en altres programes de l'emissora.

d) Cinquè seminari: Doble accentuació en mots compostos (28/04/11)

El tema que es tracta en aquesta sessió no s'inclou a la PEOSFIEC; és un tema que fluctua i que es resol segons el parlant (hi ha moltes possibilitats de promiscuïtat). Els professionals que es dediquen a revisar la pronúncia tenen problemes amb aquestes neutralitzacions de compostos, i molts cops segueixen més la seva intuïció que no pas la normativa. El resultat és que no es poden generalitzar pautes per a tots els mots amb un determinat prefix i cal anar cas per cas, però que, sigui com sigui el que no es pot admetre és que un mateix locutor pronuncii de manera diferent un mateix mot.

En revisar les mostres es fa palès que el com i el quan s'ha après la llengua, en aquest cas el català, és determinant pel que fa la qualitat de la pronúncia; un parlant nadiu se sent més segur, no vacil·la tant i no acostuma a neutralitzar (no diria *subratot*). En canvi, les persones que han après el català a les escoles són més erràtiques en la pronúncia (des de les escoles es dona més importància a la llengua escrita que no pas a la llengua oral i això es nota en la qualitat de la parla).

Es parla dels dubtes que hi ha a l'hora de pronunciar els mots derivats amb el prefix *tele-*, neutralitzant-lo (*telenotícies*, *televisió*, etc.) o no (*telesèrie*, *teletreball*). El cas de *telenotícies* és una hipercorrecció, a més d'un resultat de l'ús del dia a dia. També es parla del mot *dinosaure*: per poder pronunciar bé aquest tipus de mot estem demanant que la gent sàpiga l'etimologia dels mots i, si no estan marcats ortogràficament, és molt normal que perdin aquesta distinció de compost (que es faci sonora la *s*, com si no hi hagués més tipus de *saures*). De la mateixa manera, podríem arribar a dir *anarcosindicalista* amb una *s* sonora (inicial de *sindicalista*). Potser algú podria considerar que valen totes dues opcions?

Quan s'acaba l'anàlisi sorgeix la pregunta: quan no neutralitzem estem cedint a la pressió del castellà o hi ha alguna raó més? A vegades es dona el cas que utilitzem allò que el doctor Lluís de Yzaguirre va anomenar "estil citatiu" en la seva [tesi](#), com si no neutralitzéssim o no reduíssim certs grups consonàntics per tal que no es confongui el que es vol dir, sobretot quan citem les paraules d'una altra persona, tecnicismes, etc. També queda clar que són les paraules d'ús més corrent i gastades aquelles que acaben deformat-se, i que aquest desgast no és tan evident en les paraules cultes (tot i així, hi ha dificultats conceptuals entre els periodistes per diferenciar entre cultisme i mot literari, mot familiar o mot patrimonial). Com més freqüent és un mot més sovintejarà la seva pronúncia neutralitzada. Ara bé, si una paraula s'ha desgastat es pot acceptar la seva pronúncia neutralitzada en tots els àmbits o caldria reservar aquesta realització només en contextos informals? En contextos més formals no caldria mantenir la genuïnitat?

En conclusió, el fet diferenciador d'una pronúncia o una altra té a veure amb si el locutor percep qualsevol dels dos elements que fan el compost com un mot separat o no; en el primer cas no hi ha gaire problema amb la consonant inicial de la segona part del mot compost. De vegades sacrificuem la fonètica per comunicar-nos, és a dir, passa per davant fer-nos entendre que no pas la pronúncia exacta o més adient per un mot determinat. Potser caldria fer una nova proposta per poder emprar el guionet en alguns casos, tot i que això no vol dir tornar a la normativa d'abans del 1995.

e) Vuitè seminari: La pronúncia del grup ortogràfic -cs- seguit de consonant

En aquest seminari del SIROCCO es va analitzar un tema que no s'inclou a la PEOSFIEC: la pronúncia del grup ortogràfic -cs- seguit de consonant. Després de respondre a l'enquesta sobre quaranta-una realitzacions de paraules amb aquest grup consonàntic, el resultat vanser un clar empat entre les realitzacions plenes del grup i les reduïdes. L'audició d'aquestes mostres ha portat als membres del SIROCCO reunits a constatar el següent: la realització simplificada d'aquest grup sovintaja més entre els acadèmics i la gent gran; per contra, els professionals i les veus més joves tendeixen a pronunciar aquest grup de manera més tensa. Cal tenir molt en compte, però, si es tracta d'un context en què la persona llegeix o parla sense el text de referència al davant; en el primer cas la pronúncia tendeix a ser més tensa i en el segon, més laxa. També s'ha de tenir present si es tracta d'un context formal (on es tendeix a una pronúncia més tensa) o més informal (on la pronúncia és més relaxada).

Malgrat que aquest grup no surt als repertoris d'errors, els membres del SIROCCO reunits creuen que la seva pronúncia es podria regular des de la PEOSFIEC (tal com s'ha fet en altres grups consonàntics susceptibles de reducció, com ara tz- o ps- inicials): recomanar la realització plena en un context més formal quan es llegeix un text escrit, i considerar admissible la pronúncia reduïda quan es diu en situacions disteses; caldria, però, fer una llista de paraules en què aquesta reducció no funciona (com és el cas d'*extra* com a substantiu).

3.2. La xarxa XALOC

El 29 de novembre del 2011 es va presentar a l'Institut d'Estudis Catalans la xarxa XALOC (Xarxa d'Anàlisi de la Llengua Oral Catalana). La jornada de presentació va ser oberta pel doctor Lluís de Yzaguirre (responsable de la iniciativa), el senyor Isidor Marí (president de la SFIEC) i els senyors Oriol Camps i Ernest Rusinés (en qualitat de coorganitzadors de la Jornada), i va comptar amb dues taules rodones en què van participar lingüistes (Oriol Camps, Magí Camps, J. A. Castellanos, Joan Julià i Miquel Àngel Pradilla) per donar la seva opinió sobre els criteris d'ordenació de la variació en la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* de la Secció Filològica (IEC), i creadors, traductors i ajustadors (Oriol Carbonell, Núria Comas, Anna Matamala, Ernest Rusinés i Toni Soler), per parlar sobre exemplaritat vs. dinamització, o llengua del carrer, en la ficció. La doctora Mercè Lorente (directora de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada-UPF) i el president de la SFIEC van ser els encarregats de cloure aquesta jornada.

La iniciativa de crear la xarxa XALOC neix de la voluntat de crear un canal de reflexió i interacció entre tots els sectors preocupats per la qualitat de la llengua oral i la seva viabilitat comunicativa. Aquesta xarxa vol ser un espai d'interlocució entre acadèmics, lingüistes de MCO, actors, guionistes, gent del doblatge i investigadors universitaris, en què es posin a debat aquells temes relacionats amb la llengua oral que per algun motiu acostumen a ser més conflictius de resoldre, per tal de trobar solucions o valorar les que han estat emprades en situacions autèntiques. Aquestes qüestions es treballaran des de diferents formats, com ara trobades de reflexió, seminaris de caràcter més aplicat, blocs, xats...

Per part dels organitzadors, doncs, les iniciatives immediates són el SIROCCO en el seu segon any, obert a tots vosaltres, i dues o tres jornades XALOC a l'any: amb els generadors de neologismes terminològics (TERMCAT, col·legis professionals, SCATERM); amb els partits polítics (sobre el rol

que volen que facin els MCO quant a la llengua); amb el món de la política (parlaments, serveis de premsa) i de la imatge institucional (empreses); amb el de la publicitat; amb els fabricants de productes amb tecnologies orals (videojocs, audiollibres...). A més dels interlocutors convidats a cada jornada XALOC, confiem atraure l'interès i el suport continuat de la SFIEC, de Política lingüística, de les universitats i de qualsevol ens que vinculi professionals del sector.

Teniu a la vostra disposició el [resum de les intervencions](#) de la Jornada que ha elaborat el doctor Esteve Clua.

3.3. Interlocutor de la SFIEC per a la xarxa XALOC

El dia 25 de gener, amb el butlletí gairebé tancat, el president de la Secció Filològica ens fa saber que el senyor Francesc Vallverdú ha estat designat com a interlocutor de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans per a les activitats que s'organitzin des de la xarxa XALOC.

Els promotors d'aquesta xarxa agraïm la celeritat amb què la Secció Filològica ha respost la nostra petició d'agilitar els canals d'interlocució i ens en congratulem.

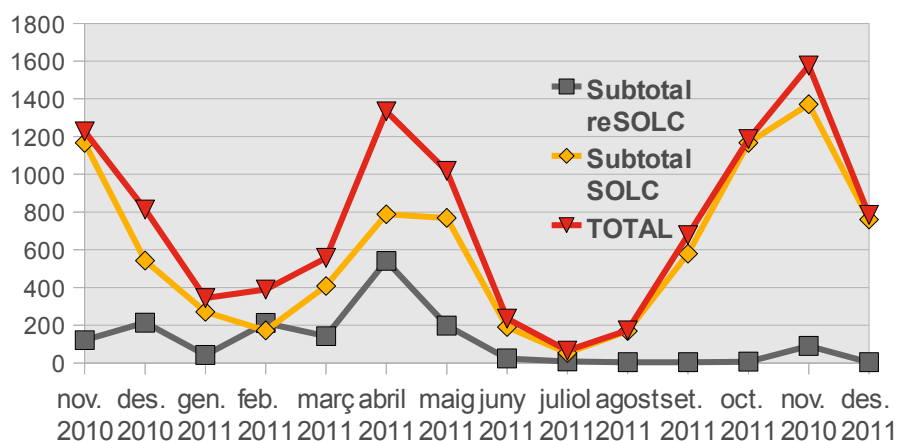
4. Activitat de la plataforma

Volem donar a conèixer l'acollida que el *reSOLC* ha tingut i el flux de l'activitat generada durant el seu primer any en funcionament a la xarxa. Per entendre millor la informació d'aquest apartat, convé aclarir que l'accés a aquesta plataforma distingeix dos perfils d'usuari: el **bàsic** i el **professional** (l'entrada des d'un perfil o l'altre condiona tant el tipus d'informació a què es pot accedir com el grau d'intervenció de l'usuari: els usuaris bàsics accedeixen a l'aplicació SOLC i els professionals, a l'aplicació *reSOLC*. Aquestes dues aplicacions comparteixen una mateixa base de dades, però no mostren la mateixa informació. L'aplicació SOLC mostra la informació supervisada per l'humà i l'aplicació *reSOLC* permet que els usuaris professionals puguin accedir, a més, a la informació que està en procés de supervisió). A continuació detallarem l'activitat del *reSOLC* per mesos, un recull de les consultes que s'han fet al seu servei de suport i també un recull dels comentaris dels usuaris).

4.1. Estadístiques d'ús per mesos

La plataforma té 503 usuaris, dels quals 27 són professionals, 470 són usuaris bàsics i 6 són usuaris administradors i de suport (a dia d'avui, aquestes dades possiblement hagin augmentat). A continuació es mostren els resultats de l'activitat per mesos desglossada per aplicacions (l'activitat dels usuaris administradors està inclosa al total de l'activitat però no als subtotals de les aplicacions).

	nov. 2010	des. 2010	gen. 2011	feb. 2011	març 2011	abril 2011	maig 2011	juny 2011	jul. 2011	agost 2011	set. 2011	oct. 2011	nov. 2010	des. 2011
Subtotal SOLC	1167	543	271	172	408	788	769	190	53	169	579	1167	1371	760
Subtotal <i>reSOLC</i>	121	214	42	212	142	541	198	24	8	4	4	7	90	4
Total	1228	813	344	389	557	1334	1018	235	65	173	678	1186	1576	784

4.2. Recull de consultes al servei de suport

El *reSOLC* compta amb un servei de suport perquè els usuaris plantegin els seus dubtes al LATEL. Des del Laboratori es preparen les respostes i les fan arribar a l'usuari dins l'interval de temps acordat. A continuació es detallen les consultes al servei de suport de la plataforma que s'han recollit fins a l'actualitat³.

³ Les taules que recullen les consultes al servei de suport i els comentaris dels usuaris, es mostren en ordre cronològic invers.

Data	Consulta	Resposta
10/11/10	<p>Assumpte: formes conjugades</p> <p>Consulta: Sovint surten problemes d'obertura o tancament de les vocals tòniques de les formes conjugades dels verbs, que no surten al reSolc. És el cas que ara buscava, "sona", del verb "sonar". Potser ho puc relacionar amb "so", però en aquest cas potser una pronúncia tancada podria correspondre a un gironisme, que tampoc apareix en les transcripcions de "so" (Sí que hi apareix la pronúncia tancada al Rosselló). Queda dit.</p>	-
12/11/10	<p>Assumpte: àudio</p> <p>Consulta: Felicitacions per la vostra iniciativa. Una pregunta: no està previst que se sentin les paraules?</p>	<p>Benvolguda,</p> <p>Moltes gràcies pel teu suport. De moment no es pot escoltar la transcripció, però des del LATEL estem treballant aquest aspecte per poder-lo oferir més endavant. De fet, es podran escoltar les transcripcions de les diferents variants (tan les recomanades com les no admissibles). De totes maneres, actualment les transcripcions fonètiques de cada mot van acompanyades d'un botó (?) que dóna accés a informació sobre el dialecte, la propietat, l'àmbit i la formalitat del mot consultat, i també sobre la pronúncia dels símbols fonètics que han intervingut en la seva transcripció. Cada un d'aquests símbols fonètics és un enllaç al web <i>Els sons del català</i>, de la Universitat de Barcelona i que, entre d'altres informacions sobre la pronúncia del fonema s'hi pot escoltar el so. Per a usuaris no nadius, l'enllaç <i>Explanation</i> dóna accés a la Viquipèdia.</p> <p>Totes aquestes qüestions queden recollides a l'apartat Ajuda d'aquesta plataforma amb les preguntes més freqüents, però per una explicació més detallada pots consultar la presentació de l'eina a l'Institut d'Estudis Catalans: http://www.iec.cat/videos/entrada.asp?v_id=94</p> <p>Moltes gràcies.</p>

Data	Consulta	Resposta
25/11/10	<p>Assumpte: Bateigs</p> <p>Consulta: En alguns escrits de genealogia, he estat emprant el mot bateigs com a plural de bateig. He tingut dubte sobre l'ús correcte que n'estava fent i, de totes les fonts que he consultat, només he trobat aquesta accepció favorable al Diccionari CVB, però referida a un escrit del segle XVI:</p> <p> 4. Document en què consta que una persona és batiada (Mall.); cast. partida de bautismo. «Vaig a treure es bateig» (Llucmajor, Santanyí). Que lo reverent vicari quant escriurà los bateigs escriga lo llinatge o cognom de la mare, doc. a. 1591 (Hist. Sóller, ii, 819).</p> <p>En escrits actuals he vist sovint el plural batejos. M'agradaria que m'aclarissin quin es el correcte.</p> <p>Moltes gràcies</p>	<p>Benvolgut senyor:</p> <p>Li copio tot seguit el que diu el quadern de morfologia de la <i>Proposta per a un estàndard oral</i> de la SF de l'IEC. A continuació li copio l'enllaç al pdf amb aquest quadern. Això es refereix a la llengua oral, però essent una tria morfològica i no pas una alternativa estrictament fonètica, s'ha d'entendre que és plenament vàlida per a la llengua escrita. En conseqüència, creiem que la vostra elecció és igualment vàlida. En els mitjans de comunicació, la forma que trobeu més sovint és lògic que sigui privilegiada, car resulta molt més diferenciada fonèticament i ajuda a evitar confusions.</p> <p>Atentament</p> <p>Lluís de Yzaguirre i Maura</p> <p>1.2.2. El nombre</p> <p>[119] En els substantius i adjectius acabats en -sc, -st, -sp, -xt, són pròpies de l'àmbit general tant les formes del plural amb -os (<i>discos, frescos, gustos, llestos, crespos, textos, mixtos</i>) com les formes amb -s (<i>discs, frescs, gusts, llests, cresps, texts, mixts</i>).</p> <p>[120] En els plurals de mots aguts acabats en -ig són igualment pròpies de l'àmbit general les formes amb -os (<i>desitjos, lletjos, rajos</i>) i amb -s (<i>desigs, lleigs, raigs</i>).</p> <p>http://retoc.iula.upf.edu/docs/ortol/Propostaestndard2.pdf</p>
18/04/11	<p>Assumpte: transcripció automàtica</p> <p>Consulta: Voldria saber si el Latel disposa d'alguna aplicació que permeti fer una transcripció automàtica d'un text. Em feia l'efecte que sí però no ho he sabut trobar. Moltes gràcies.</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Hi ha una pàgina on pots transcriure un text. Te n'adjuntem l'adreça: http://latel.upf.edu/trans/</p> <p>Esperem que et sigui útil. Gràcies!</p> <p>Potser aquesta aplicació també et serveix: http://latel.upf.edu/cgi-bin/ALEF.cgi</p>

Data	Consulta	Resposta
25/04/11	<p>Assumpte: Consulta omplir</p> <p>Consulta: Bon dia, m'agradaria saber com es transcriuria el present d'indicatiu del verb omplir en català central, amb "o" oberta o tancada? Gràcies</p>	<p>Bon dia,</p> <p>En el futur el <i>reSOLC</i> donarà resposta a aquest tipus de consultes perquè recollirà també la flexió verbal, però això està pendent dels criteris que fixi la Secció Filològica. En l'intent per donar resposta a la vostra qüestió, la font on trobem documentació és el Diccionari d'Alcover i Moll. En la flexió dialectal del mot <i>omplir</i> el que trobem són variants que tanquen la <i>o</i> en <i>u</i> (com <i>umpl</i>) i formes amb accent gràfic tancat a la <i>o</i> (com <i>ómplut</i> i <i>ómpluc</i>). En canvi, no en trobem cap amb accent gràfic obert. Per tant, no ens sembla genuïna la pronúncia amb <i>o</i> oberta en cap zona del territori.</p> <p>Esperem que la nostra resposta hagi pogut solucionar la vostra consulta.</p>
03/05/11	<p>Assumpte: pronunciació de la o en els augmentatius</p> <p>Consulta: ¿Tots els augmentatius acabats en -ot/ota s'han de pronunciar amb o oberta, o hi ha alguna excepció?</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Per la vostra consulta sobre els augmentatius acabats en <i>-ot/ota</i>, en general només tenim els casos lexicalitzats (com <i>bruixot</i>, <i>didot</i>...) i tots són amb <i>o</i> oberta, fins i tot en el cas del valencià.</p> <p>Esperem que la nostra resposta hagi pogut solucionar les vostres consultes.</p>
03/05/11	<p>Assumpte: pronunciació de la paraula pou</p> <p>Consulta: ¿Quina és la transcripció general? ¿Són acceptades tant la pronunciació amb o tancada, a la major part del domini, com amb la o oberta, al País Valencià? ¿Es considera la pronúncia amb o oberta, la general al dialecte valencià, o només a certes zones d'aquest?</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Aquesta informació la trobaràs a la fitxa sencera de la paraula <i>pou</i>. És a dir, has de demanar que et mostri totes les transcripcions, que van de la més formal a la més laxa. A més, a la part baixa de la fitxa podràs veure el que recomanen els diferents diccionaris. En el cas del valencià el diccionari és el <i>Diccionari Valencià de Pronunciació</i> on es reflecteix el valencià estàndard.</p> <p>Gràcies</p>
03/05/11	<p>Assumpte: pronunciació de la paraula vetlatori</p> <p>Consulta: La paraula "vetlatori", es pronuncia amb la o tancada a tot el domini lingüístic?</p>	<p>[...] Quant a la consulta sobre el mot <i>vetlatori</i>, no està recollit en el repertori de la llengua del DIEC ni de l'Acadèmia de la Llengua Valenciana, per tant, seria més recomanable el terme "sala de vetlla". De totes maneres, totes les paraules de què disposem acabades en <i>-ori</i> (com <i>consultori</i>) fan la <i>o</i> oberta, fins i tot en el cas del valencià.</p> <p>Esperem que la nostra resposta hagi pogut solucionar les vostres consultes.</p>

Data	Consulta	Resposta
04/05/11	<p>Assumpte: Dentalitzacions Consulta: Hola, He vist que feu una transcripció ampla però tinc un dubte amb les dentalitzacions que m'agradaria resoldre: l'alveor nasal sonora en la paraula "cantar", per exemple, es dentalitza. Però, i en la paraula dent? Si la dental oclusiva sorda està emmudida, dentalitza l'alveolar?</p> <p>Moltes gràcies!</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Seguint els diferents diccionaris ortològics consultats pel <i>reSOLC</i>, la dentalització no es representa perquè no implica cap problema de realització ni per a parlants nadius ni forans. Pel que fa al dubte del grup <i>-nt</i> final, hauríem de considerar si la paraula va seguida d'un altre so (com per exemple <i>dent mitjana</i>, <i>dent foradada</i>, <i>dent trencada</i>, <i>dent nova</i>, <i>dent nyacada</i>, <i>dent grossa</i>...) perquè llavors normalment s'assimila al so següent. Buscant una autoritat en aquest tema, trobem que a la transcripció de la <i>Lliçó dels ametllers</i> de Badia i Margarit, on l'autor sí que representa la nasal dentalitzada al paràgraf 7 de la pàgina 113 (n'adjuntem l'enllaç: http://retoc.iula.upf.edu/alef/badiaAmetllers/) utilitza el diacrític per marcar la dentalitzada al mot <i>emprendeu</i> i <i>pendre-us-la</i>, però no en el contacte en <i>brillant final</i>.</p> <p>Esperem que la nostra resposta hagi pogut solucionar la vostra consulta.</p>
17/10/11	<p>Assumpte: pronúncia de Kenya / kenyà Consulta: Bona tarda, Observo discrepàncies sobre aquesta pronúncia. Segons l'Optimot, la ena és alveolar i s'ha de pronunciar com a Xènia, però en canvi vosaltres proposeu que el gentilici es pronuncii Ke[jɲ]à. Ens podeu ajudar a treure'n l'entrellat? Gràcies,</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Ens interessa molt resoldre bé aquesta qüestió, però no hem trobat la transcripció a l'Optimot i ens agradaria saber on apareix la informació que comentes. Ens en podries fer arribar l'enllaç? D'aquesta manera et podem donar la millor solució.</p> <p>Moltes gràcies, LATEL.</p>

Data	Consulta	Resposta
08/10/11	<p>Bona tarda,</p> <p>A l'Optimot no hi ha cap enllaç sobre aquesta qüestió, els ho vam preguntar mitjançant el servei de consultes. Aquesta va ser la pregunta i la resposta.</p> <p>Gràcies,</p> <p>Com s'ha de pronunciar Kenya?</p> <p>Amb [i] o amb [ɲ]?</p> <p>Gràcies,</p> <p>17.10.2011</p> <p>Optimot</p> <p>La ena del topònim <i>Kenya</i> és alveolar, és a dir, es pronuncia com la ena de <i>Xènia</i>.</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Hem consultat l'únic diccionari normatiu que té indicacions sobre la pronúncia, el <i>Gran Diccionari de la Llengua Catalana</i>, però no especifica res sobre el mot <i>kenyà</i>. Tot i així, per al mot <i>croissant</i> no es proposa la pronúncia que donaria l'ortografia, és a dir, no proposa fer la <i>o</i> i la <i>i</i> sino una <i>u</i> o una <i>u</i> i una <i>a</i> "respectant" la pronúncia original, però assimilant-la a la del català. Creiem que <i>kenyà</i> també és un d'aquests casos.</p> <p>D'altra banda, hem consultat la Viquipèdia per l'entrada de la llengua suahili i hem trobat que el dígraf <i>ny</i> és igual que en català. T'adjuntem el fragment: "El dígraf <i>ny</i> és com en català, de manera que està molt mal pronunciat dir <i>kènia</i> en lloc de <i>kenya</i> (AFI: [ɲ])". Per tant, creiem que la pronúncia més pròpia del català i que, a més, respecta l'original és la de <i>kenyà</i> fent la <i>ny</i> com a dígraf.</p> <p>De totes maneres ens posarem en contacte amb l'Optimot per tal d'unificar criteris. Esperem haver-te estat d'ajuda.</p> <p>LATEL</p>
08/10/11	<p>Assumpte: fastig</p> <p>Consulta:</p> <p>M'agradaria saber la pronúncia correcta d'aquest nom. Els dos únics repertoris en què he pogut documentar-lo, Diccionari ortogràfic i de pronúncia (GEC) i Diccionari català-valencià-balear, en donen transcripcions diferents.</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Hem comprovat les diferents versions i creiem que la pronunciació més pròpia seria la que fa rimar <i>fastig</i> amb <i>desig</i>. Ens hem decantat per aquesta opció per la documentació que han deixat autors com Lulll ("Perverteix desig en fastig", Lulll Rim. 290) o Ausiàs March ("E vans són tos desigs, car, dins un punt, tos delits són fastigs", Ausiàs March iv.).</p> <p>Esperem haver-te estat d'ajuda.</p> <p>LATEL</p>

Data	Consulta	Resposta
11/11/11	<p>Assumpte: soc/assoc Consulta: No trobo a cap dels materials que he pogut consultar com es pronuncia el mot soc (o assoc) (mercat de les ciutats àrabs). Gràcies per endavant una altra vegada.</p>	<p>Bon dia,</p> <p>Com a ampliació a la resposta de l'altre dia li fem arribar una informació que de moment no apareixerà com a comentari al reSOLC. Si consulta la <i>Proposta per a un estàndard oral</i> veurà que diu: "Tractant-se de cultismes, és igualment pròpia de l'àmbit general la pronunciació oberta o tancada de <i>es</i> i <i>os</i>: <i>efecte, problema, docte, zona</i>."</p> <p>Fa temps que li estem donant voltes a aquest punt, perquè els professionals no lingüistes l'interpreten en un sentit general i no en el de la gramàtica històrica. Si donéssim per bona aquesta interpretació no especialitzada del terme "cultisme" mots com <i>assoc</i>, des de la perspectiva del parlant modern, s'hi podrien considerar i podrien admetre la pronúncia tant oberta com tancada de la <i>o</i> amb l'únic requisit de la coherència (és a dir, fer-la sempre oberta o sempre tancada).</p> <p>Atentament, LATEL</p>
17/11/11	<p>Bon dia,</p> <p>Un cop més, els agraeixo molt la seva resposta, en aquest cas complementària, i els felicito per la seva eficiència, la seva preparació i la confiança que demostren envers la meva persona.</p> <p>Molt atentament,</p>	-
14/12/11	<p>Mot: sud-amicà Transcripció: Comentari general Consulta: hola, sobre la transcripció de "sud-amicà" (i altres gentilicis que comencen per "sud-" i "nord-"). els diccionaris ho escriuen amb guió i per tant l'ortoèpia tradicional ens diu que la s'ha de pronunciar [t], però diria que la pronúncia habitual reanalitza les síl·labes com a su·da·me·ri·cà, i per tant la no sona [t], i valdria més escriure-ho sense guió. veig que dieu que "aquesta transcripció està pendent de revisió". s'ha de substituir el primer criteri pel segon? mercès, j.</p>	<p>Bon dia,</p> <p>El fet que s'escrigui amb <i>o</i> sense guió no té conseqüències sobre la pronúncia que ha de ser sempre ensordida. Vegeu per exemple <i>suburbà</i> en què la primera <i>b</i> es pronuncia com una <i>p</i>. Només es resil·labificaria si s'hagués perdut la percepció de ser un compost com passa amb <i>suburbial</i>. En el cas de <i>sud-amicà</i> la pronúncia amb <i>d</i> és un castellanisme flagrant, com seria amb <i>nord-amicà</i>.</p> <p>Esperem haver-li estat d'ajuda.</p>

Data	Consulta	Resposta
18/12/11	Mot: aviat Transcripció: Comentari general Consulta: Una pregunta...el català nord-occidental és el de Barcelona?	El català nord-occidental és el que es parla a Andorra, la província de Lleida i part de la de Tarragona. Trobareu més detalls a l'article següent: http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0224508&BATE=catal%25C3%25A0#1d772f1c8c4bffce9679df32437e4b288 Esperem haver-li estat d'ajuda, LATEL
18/12/11	Assumpte: anàlisi fonològic conjugació de verbs Consulta: semblo, sembles, sembla,seblem, sembleu, semblen	Bon dia, Interpretem que el vostre dubte és sobre la vocal tònica de <i>semblo</i> , etc. Amb la informació que tenim avui us hem de dir que és una <i>e</i> oberta. Si ens refiem de l'etimologia que hem trobat, hauríem de pensar que és un mot del tipus <i>cadena</i> , que faria <i>e</i> tancada en català occidental i neutra tònica en baleàric. Però ara mateix no tenim manera de confirmar-ho. Estem treballant el conjunt de totes les formes verbals rizotòniques per incloure-les en la versió 2.0 del <i>reSOLC</i> . Quan això arribarà, i si tinguéssim informacions discrepants de la Secció Filològica, us ho faríem saber. Esperem haver-li estat d'ajuda, LATEL

4.3. Recull dels comentaris dels usuaris

Els usuaris professionals del *reSOLC* tenen l'opció d'afegir comentaris a les fitxes de les paraules. D'aquesta manera, en consultar una paraula es visualitza el comentari de l'usuari al peu d'aquella pàgina. Els comentaris també es veuen des de la pàgina d'inici del *reSOLC*, per tal de facilitar-ne la consulta als altres usuaris professionals, permetre que en facin la seva valoració amb un altre comentari i així generar debat sobre diferents aspectes de la llengua oral. A continuació es detallen els diferents comentaris dels usuaris professionals que s'han recollit fins a l'actualitat.

Paraula	Usuari	Data	Transcripció	Comentari
Eradicar	Anònim	28/12/10 00:00	əɾəðiká (Balear, General, Propi, Formal)	Als mitjans de la CCMA recomanem dir <i>eradicar</i> amb erra vibrant. http://esadir.cat/lexic/entrades/Entry.2003-09-03.3603?Criteri=Titol
	Anònim	28/12/10	əɾəðiká (Balear, General, Propi, Formal)	Segons Coromines (Dic. etimològic), <i>eradicar</i> forma part dels derivats savis d'arrel, al costat de <i>radical</i> o <i>radicació</i> . No diu res de la pronúncia, però escriu <i>erradicar</i> , amb dues erres. Les definicions del DIEC i el GDLC 'llevar radicalment' abonen la relació amb <i>arrel</i> i, per tant, podrien avalar també la pronúncia amb erra vibrant. En aquest cas, diria que el problema és una grafia poc clara, que s'allunya de la pronúncia etimològica, perquè no es detecta fàcilment que estigui format per més d'un element. Amb la s de <i>dinosaure</i> (i altres) passa el mateix: la lectura ortogràfica porta sovint a la essa sonora, malgrat l'etimologia. Qui ho ha validat per al baleàric i el nord-occidental?
	LdYM	12/11/10	əɾəðiká (Central, General, Propi, Formal)	Tenim casos semblants molt dispersos pel leuari, com ara <i>subrogar</i> , que el DOP transcriu com <i>sobrar</i> , però divideix sil·làbicament així: <i>sub_ro_gar</i> , cosa que indicaria una erra múltiple... I amb altres, com <i>suburbà</i> vs <i>suburbial</i> ...
	LdYM	12/11/10	əɾəðiká (Balear, General, Propi, Formal)	Tens raó; però si declarem #er+vocal com a prefix, ens ho farà malament a mots com <i>erecte</i> . Per altra banda, ens ho han validat per al baleàric i el nord-occidental (qüestió de sensibilitats?). Si incorporem, com a cas especial, una frontera de morfema a la representació fonemàtica d'aquest mot, obtenim automàticament les representacions əɾəðiká eraðiká eraðiká, però llavors les propostes que tenim validades seran conflictives.
	Anònim	11/11/10	əɾəðiká (Central, General, Propi, Formal)	Totes les transcripcions de <i>reSOLC</i> (negre i vermell) són amb <i>r</i> bategant. En canvi, segons els diccionaris i l'ús més comú la <i>r</i> és vibrant: əɾəðiká (DOP, DIA), eraðikár (DVP).
Bo	Anònim	08/12/10	bó (Balear, General, Propi, Formal)	Igual que al comentari anterior sobre el mot <i>paciència</i> , en el cas de BO també hem trobat que el DCVB sí que transcriu el mot fonèticament i n'indica una pronúncia generalment oberta, excepte en punts dispersos del nord-oriental i al rossellonès (Olot, Girona, Montlluís, etc). Josep Anton Castellanos
Estrella	Anònim	08/12/10	əstréʎə (Balear, General, Propi, Formal)	Tant del mot <i>estrella</i> com de <i>primavera</i> i de <i>sense</i> sí que hi ha transcripció al DCVB. A més, predomina tant en aquest diccionari com en els altres citats la pronúncia tancada (és més general a l'oriental i a l'occidental) Josep Anton

Paraula	Usuari	Data	Transcripció	Comentari
Zona	LdYM	09/12/10	zónə zónə (Central, General, Propi, Formal)	<p>Partim de la Proposta, que ho diu en aquest ordre:</p> <p>Tractant-se de cultismes, és igualment pròpia de l'àmbit general la pronunciació oberta o tancada de es i os: <i>efecte, problema, docte, zona</i>.</p> <p>Però tens raó que no cal que sigui en aquest ordre: si algun treball demostrés que sistemàticament cal privilegiar la tancada, reescriuríem la regla ALEF per fer-ho en aquest ordre.</p> <p>En canvi, si no és sistemàtic però hi hagués consens que de vegades cal privilegiar-ne una i de vegades l'altra, tindríem un problema amb els nostres automatismes.</p>
	Anònim	08/12/10	zónə zónə (Balear, General, Propi, Formal)	<p>Per què la transcripció que feu del mot <i>zona</i> poseu en primer lloc la <i>o</i> oberta i en segon lloc la tancada quan en tots els diccionaris la pronúncia assenyalada és amb <i>o</i> tancada?</p> <p>Josep Anton Castellanos</p>
Bota	LdYM	09/12/10	bótə (Balear, General, Propi, Formal)	<p>De moment, el <i>reSOLC</i> no accedeix a les dades originals sinó que incrusta (amb <i>iframe</i>) una aplicació que consulta interactivament el DCVB. De vegades aquesta aplicació no se'n surt (per exemple, cercant "bota" troba de cop <i>bota</i> i <i>bóta</i> i no sap què fer-ne). Hi seguirem treballant.</p>
	Anònim	08/12/10	bótə (Balear, General, Propi, Formal)	<p>Al DCVB sí que transcriu la pronúncia de la <i>o</i> com oberta a gran part del domini lingüístic excepte al mallorquí i menorquí, que la pronuncien tancada</p>
Estàndard	iola	21/12/10	əstándərt (Central, General, Propi, Formal)	<p>Jo proposaria que per a les paraules <i>estàndard, òxford, ràcord</i> i <i>rècord</i> es donés per bona la transcripció sense la <i>t</i> final tant en registre formal com informal. Crec que en aquests quatre casos (els únics que he sabut trobar al DIEC) de paraules planes acabades en -rd (en -rt no n'hi ha) la pronunciació de la <i>t</i> és sobrera. Fixeu-vos que són totes manlleus. Sí que mantindria la <i>t</i> final quan la paraula és aguda.</p>
Ego	LdYM	27/12/10	éγu (Central, General, Propi, Formal)	<p>El GDLC en paper proposa [éγo].</p>
Geologia	Anònim	13/01/11	ʒəʎoʎɔʒiə ʒəʎuʎɔʒiə (Balear, General, Propi, Formal)	<p>D'acord amb els diccionaris esmentats, amb el DCVB i amb l'estudi "Contribució a un model d'ortologia del català central"(Josep A Castellanos, ICE de la UAB, Bellaterra, 2001) la pronúncia en català central, pròpia, admissible, formal i general, hauria de ser amb vocal neutra i amb <i>u</i> el grup gràfic <i>eo</i> quan és àton (en canvi, quan és tònic no sol reduir: <i>geòleg, geòloga</i>).</p> <p>Josep Anton Castellanos</p>

Paraula	Usuari	Data	Transcripció	Comentari
Geolingüístic	Anònim	13/01/11	ʒeulɪŋwístik (Central, General, Propi, Formal)	<p>Hola, Aprofito per validar aquesta pronúncia i completar el comentari que he fet anteriorment arran del mot <i>geologia</i>. Segons l'estudi citat de "Contribució..." (que recull l'opinió de 10 locutors molt qualificats dels mitjans d'àudio en català, de 10 assessors lingüístics d'aquests mitjans i professors de llengua oral i de 10 professionals d'altres camps amb un nivell lingüístic alt) el grup <i>eo</i> àton neutralitza davant formats cultes com <i>logia</i>, <i>grafia</i> (<i>geologia</i>, <i>geografia</i>) però no es redueix si és tònic (<i>geòleg</i>, <i>geògraf</i>). En canvi, quan s'ajunta a un mot <i>ple</i> (no a un sufix culte), la <i>e</i> del grup <i>eo</i> àton es manté, però la <i>o</i> es redueix a <i>u</i> (<i>géulingüístic</i>, com <i>néuliberal</i> a diferència de "neologia", que es pronuncia neutra i amb <i>u</i>).</p> <p>Cordialment,</p> <p>Josep A. Castellanos</p>
Fred	Anònim	13/01/11	frát frét (Balear, Restringit, Admissible, Informal)	<p>Hola, Hi ha una cosa que no lliga prou: la pronúncia neutra de <i>fred</i> és "pròpia" de l'àmbit restringit balearic, segons l'IEC, i, per tant, apta per a qualsevol registre (formal i informal, d'acord amb la terminologia usada per l'IEC quan parla de "propi" a diferència de "admissible"). A la plantilla poseu una equivalència entre àmbit general - propi - formal i àmbit restringit - admissible - informal. Això dificulta la recomanació d'ús, ja que una pronúncia pot ser admissible o pròpia (criteri d'ús), tant si és d'àmbit restringit com general (criteri descriptiu geogràfic). L'àmbit és descriptiu i el criteri "propi" i "admissible" és prescriptiu.</p> <p>Cordialment,</p> <p>Josep Anton Castellanos</p>

Paraula	Usuari	Data	Transcripció	Comentari
Telesèrie	reSOLC consultes	01/03/11	tələzériə (Balear, General, Propi, Formal)	<p>Benvolgut senyor:</p> <p>Té tota la raó; en els propers dies ho corregirem. El problema que genera aquesta anomalia és el fet que el català té pendent de descripció i normativització el tractament dels compostos i prefixats quant al tractament dels accents secundaris. Per tal que el nostre autòmata tracti correctament la essa que us ha produït males sensacions li hem d'indicar que aquesta essa és a l'inici d'un morfema, però llavors hem de definir també com es comporta el morfema precedent en els dialectes orientals (la primera vocal de <i>tele</i> és una neutra, una <i>e</i> oberta o una de tancada?).</p> <p>Gràcies per la vostra col·laboració, que, a més, ens ajuda a saber que no estem sols a la galàxia Internet.</p> <p>Atentament</p> <p>Lluís de Yzaguirre</p>
	DAVID ARNAU	24/02/11	tələzériə (Balear, General, Propi, Formal)	Tinc la sensació que aquesta transcripció que heu fet amb essa sonora ha de ser un error. Em sembla bastant clar que la majoria de gent ho pronuncia amb essa sorda, malgrat que aquesta essa es trobi entre vocals.
Francès	Anònim	07/05/11	fʁɑ̃sɛs fʁɑ̃sɛs (Balear, Restringit, Admissible, Informal)	<p>Hola a tothom.</p> <p>La pronúncia del mot <i>francès</i> amb vocal neutra tònica final és, segons la terminologia de la <i>Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana</i> de l'IEC, d'àmbit restringit, però de cap manera admissible, ja que és una pronúncia pròpia (que vol dir apta per a tots els registres). Per tant, tampoc no és informal, sinó tan adequada en registres formals com informals.</p> <p>De fet, el plantejament general del diccionari reSOLC no segueix, en aquest punt, la proposta de l'IEC.</p> <p>Una pronúncia pròpia pot ser d'àmbit general o restringit i, a part, pot ser admissible (= només apta en registres informals) o pròpia (=apta en qualsevol tipus de registres, formals i informals).</p> <p>Per mi, no és vàlida l'equació que fa el reSOLC entre: àmbit general-propri-formal àmbit restringit-admissible-informal</p> <p>Cordialment,</p> <p>Josep A Castellanos</p>
Dinar	LdYM	27/10/11	dinár (Central, General, Formal, Propi)	Es tracta de la moneda: "Unitat monetària d'Algèria, Jordània, Líbia i altres països àrabs i de l'antiga Iugoslàvia"
Soc	reSOLC consultes	14/11/11	sók (Balear, General, Formal, Propi)	Un usuari ens ha consultat com es pronuncia el mot <i>soc</i> (o <i>assoc</i>)(mercat de les ciutats àrabs). Tot i que per etimologia podria semblar que <i>assoc</i> o <i>soc</i> en aquest sentit haurien de dur o tancada, creiem que per analogia tendria a la <i>o</i> oberta i ens ho confirma el Diccionari Valencià de Pronúncia en l'entrada <i>!assoc</i> .

Paraula	Usuari	Data	Transcripció	Comentari
	reSOLC consultes	14/11/11	sók (Balear, General, Formal, Propi)	Aquest és l'enllaç de la paraula <i>assoc</i> (en un futur les paraules que portin una exclamació al davant contindran el seu enllaç) . http://www.iula.upf.edu/rec/resolc/consulta.php?m=assoc&d=0&a=0&p=0&f=0&e=0&t=0
Idea	Anònim	28/11/11	iðéə (Central, General, Formal, Propi)	Ha de ser amb <i>e</i> oberta? Com a parlant del central sempre l'he dit amb tancada, i he vist que l'Ésadir recomanen que sigui amb tancada. Escoltant l'àudio del Diccionari de dubtes del català oral de Lecturanda també sembla que sigui tancada. Gràcies!
	reSOLC	15/12/11	iðéə (Balear, General, Propi, Formal)	Bon dia, Perdoni la tardança, això ha estat perquè li volíem donar una resposta més elaborada vist que els diccionaris en paper admeten les dues possibilitats. El problema ultrapassa aquest mot concret i ens obliga a plantejar-nos en quin sentit la <i>Proposta per a un Estàndard Oral</i> de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans utilitza el mot "cultisme" i l'abast de les paraules a les quals es pot aplicar. Hem decidit dedicar el tema monogràfic d'un futur butlletí a aquesta qüestió i per això ja no dilatem més respondre-us en el sentit que nosaltres admetriem les dues pronúncies encara que això no es faci visible en el reSOLC. Esperem haver-li estat d'ajuda. Salut, LATEL

Direcció: Lluís de Yzaguirre

Disseny gràfic i maquetació: Maria Ustarroz

Edició: Ester Pedreño

Correcció lingüística: Oriol Camps i Ester Pedreño

Consell editorial: Oriol Camps, Esteve Clua, Mercè Lorente, Ester Pedreño i Lluís de Yzaguirre

Laboratori de Tecnologies Lingüístiques (IULA-UPF)

Roc Boronat, 138 (despatx 53.216)

08018 Barcelona

iulalatel@upf.edu

